

V c
3782

Qh.

Q. 33, 1^{cc}

V c
3782

42

J
H
H

27

ΧΡΥΣΕΙΟΝ ΔΩΡΟΝ

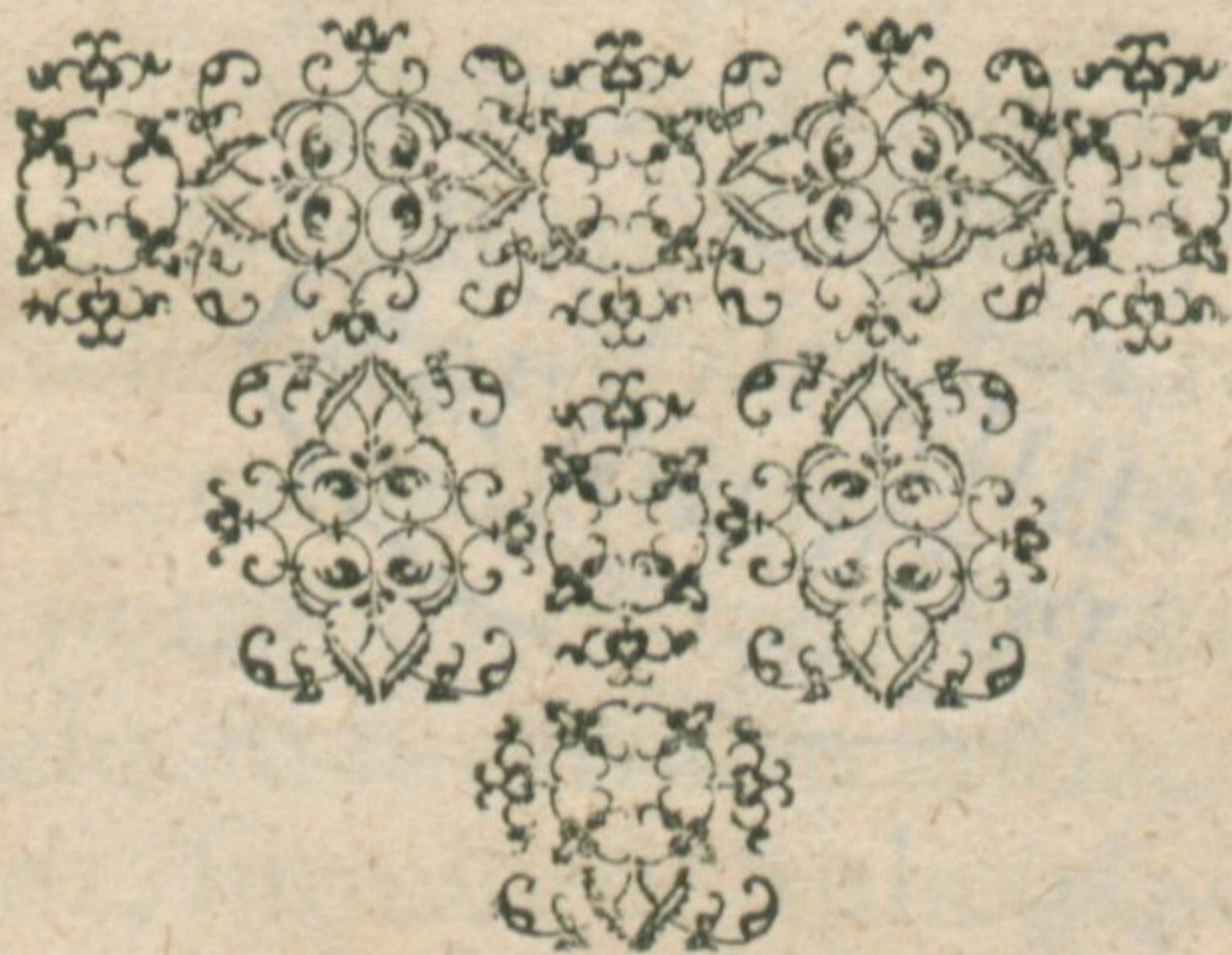
sive

EPISTOLA VE-
RE AUREA, ET TEMPORIBUS
HISCE PROFLIGATIS LECTU PLANE
necessaria, scribta à Dn. Doctore Hoë ad
Archiepiscopum, & Electorem
Moguntinum.

EX GERMANICO IN LATI-
num translata

à

G. O.

ANNO

M. DC. XX.

Alben s' appiglia, chi ben si consiglia.

Q. K. 33, 1^{cc}

Kat. I, 347.

20923 207772

EPHRAIM
REARRE, ET ALIIS
HISCE PRODIGIIS
Accipere opus & liberum
Moguntium.

ET PER NICO V J L L

BIBLIOTHECA
POTUCKAVIANA

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK
HALLE
(SAALE)

M. DC. XX.

Abben e apigil, oh penit confign.

Publica fama est, *Archipræsul Reverendissime*, te quotidie tantum in Germania tibi postulare, quantum affectus suggerit, & tibi virum esse, tibi persuasus es, nec ullum modum, aut legem, non morem, non officium, non iudicium, non estimationem civium, non posteritatis verecundiam quidquam apud te valere. Quæ vera esse me quidem non latet, imprimis, quod Palatinum, vicinum tuum, ingenti odio prosequaris, teq; supra reliquos Imperii proceres superbe extollas, minus recordatus, te, tuiq; similes Archiepiscopos, & Episcopos fortuna veluti oppressa ac pedibus subiectâ ad maximos, & insperatos honores evehi solere.

Sed & à nemine non ipse Ego vapulo, quasi plenis velis ad summum audaciæ gradum contendam, simulq; & Aulicus, & Concionator sim, utrobiq; pestilens, non secus ac Crocodilus, anceps animal, quod in terra ovapponit, in aquis prædatur, & infidiatur. Verum me malos mores exuisse, & veterem cutem seriò deposuisse, norunt ij, qui me proxi-

mè viderunt, cum metuerim, ne *Funccii* fatum aliquando experirer, & scelestissimæ curiositatis pœnas luerem. Nunc te quoq; monere, & adhortari placuit pro benignitate, & magnificentia ista, qua adversus me sæpius usus es, ut crepundiis originis tuæ conspectis tumorem animi, & inflationem seponas, pastoritio muneri diligentius deinceps invigiles, & prærupta illa omittas, ne, qui jam titubas, corruas, & planè intereas.

Nam ut libenter concedam, te plus posse, quam olim Christi Apostoli potuere, qui humilitate tantum sublimes, paupertate locupletes, gloria neglecta illustres, & duplici personæ Ecclesiasticæ, & seculari sustinendæ impares erant: non tamen ex usu tuo, vel Imperii Germanici esse puto, quod *MARCHIONEM SPINOLAM* in Palatinatum cum exercitu mitti gavisus fueris, tuasq; operas ei, cujus nocendi cupiditatem, ulciscendi crudelitatem, animum implacabilem, dominandi libidinem, ignorare non poteras, in delenda splendidissima, & fertilissima provincia per antiquum, & fidelem ministrum tuum Nobilem *ab Efferen* addixeris.

Etenim ut te, tuosq; propter viciniam im-
plica-

plicari damno, & periculo necessario præteream, nec dicam, hostium copias, cum non longè absunt, etiamsi irruptio facta sit nulla, tamen pecora relinqui, agriculturam deserere, mercatorum navigationem conquiescere: illud te considerare jubeo, præsentis potentia sequentis ævi memoriam non extinguere, nec justè se movisse Hispanum, cui soli tota hæc militatur militia. Quandoquidem Palatini Patris FRIDERICI ^{78 in Hungariis} nullum delictum in Regem Hispaniæ est, nec Filius judicare neglexit, quod à suis improbè factum est, multo minus reddere quidquã potest, quod per injuriam Ibero non abstulit. Sed quid respondere queas, & velis perspicio, iustum videlicet esse, propter Amicum noxam, & detrimentum negligere, quibusq; in rebus ipsi interesse non possimus, in his operis nostris vicariam fidem amicorum supponi. Verùm tanti negotium esse, ob quod FERDINANDUS Cæsar arma arripuit, post meliorem informationem generosissimi *Grunthali* nego, & per nego, ut propterea dulcissima patria nostra Germania concutiatur, nobilitas cum plebe pereat, civilis, Tragoediæ carnificina excite-
tur, in propria viscera hosticus ensis sæviat, a-

vita Imperii sedes vacua novitio, & peregrino optimarum legum desiderium, mutationis injuriam, libertatis conculcationem debeat, deniq; nullum scelus exemplo careat.

Nam in confesso apud omnes est, non Imperii rem agi, sed domus Austriacæ commodum privatum: id quod Archidux ALBERTUS ad Hassiæ Landtgrafium MAURITIUM in Epistola quadam minimè dissimulat.

Quocirca si verus amicus Hispani, Ferdinandes, tantaque tibi cum istis omnium rerum cum benevolentia, & charitate consensio intercedit, cum severitate potius eos dilige, quamq; divinum sit felicitatis & moderationis contubernium doce, non cum lenitate decipe. Non enim, si nescis, fallax adulatio sinceræ amicitiae nomine insignitur, nec nisi turpium est, assentationem pro consilio afferre, quorum una apparet contentio, unus labor, ut blandissime fallant.

Egregium, & Ferdinando probè inculcandum esset, quod Lambertus Schafnaburgensis posteritatem ignorare noluit, cum Archiepiscopi, Episcopi, & ferè omnes Præsules, Duces item, & Comites Saxoniae Imperatori Henrico IV. per legatos renunciaissent, se ei
fidem

fidem dixisse, sed si ad ædificationem, non ad destructionem Ecclesiæ Rex esse vellet: si iuste, si legitimè, si more maiorum rebus moderaretur: si suum cuiq; ordinem, suam dignitatem, suas leges tutas, inviolatasq; manere pateretur. Sin ista prior ipse temerasset, se iam sacramenti religione non teneri, sed quasi cum barbaro hoste, Christiani nominis oppressore justum deinceps bellum gesturos, & quoad ultima caloris vitalis scintilla superesset, pro Ecclesia Dei, pro fide Christiana, pro libertate etiam sua dimicatueros.

Sed, ut animadverto, in alia schola tu hucusq; institutus es, illumq; consultorem, amicum, fautorem Principis appellas, qui eum perversa educatione corrumpit, stultis opinionibus infatuat, illecebris & occurfationibus ludit, in odium populi pertrahit, & insanis rerum tumultibus involuit. O corruptum hominis fascinati iudicium? O tempora, quibus recta monentibus auris non commodatur? quibus prisca illa, & vitro pellucidiora pectora sordent? Autumas principis Majestatem dilatari, amplificari, ubi tyrannidis aliquid accessit, hoc est, summi mali magna portio.

Pecu-

Peculatorem leges civiles definiunt pecunia publicæ, seu fisci furem. At cum principis eximia, singularia bona sint tria, quibus Deum quodammodo repræsentat, *bonitas, sapientia, potentia*; num is Principi videtur amicus esse, qui duobus præcipuis bonis illum spoliat, bonitate, & sapientia, solamq; potentiam reliquam facit, & hanc non modo falsam, verum ne propriam quidem? Siquidem potentia, nisi ad latus sapientiam, bonitatemq; habeat, vis est, tyrannis est, non potentia, quam ipsam tamen populi consensus, sicut dedit, ita potest eripere, ut in Helvetiis, Belgis, Bohemis cernere licet: cum interim bonitas, & sapientia ceu propriæ facultates depulsum ab Imperio comitentur. Et an non capitale est violare principis insignia? Cur ergo præmium est his, qui a numum illius vitiantes pro clementi crudelem, pro sapiente versutum, pro potente temerariu, & effrenem reddunt? Ita parum est una mors ei, qui Principis calicem toxico tentarit inficere, & beneficio mactatur, qui mentem illius pestilentissimis persuasionibus maculat, ac imbuit, & veluti publicum Reipublicæ fontem nefando totius orbis malo venenat. Non minus principis

mu.

munus apud te Dominium est, cum revera nihil aliud sit agere principem, quam rem communem administrare, non privatae utilitati, & libidini inservire. Regum inter sese affinitates, vestramq; dissolutam, & ignavam *Ligam*, ac subinde novanda foedera Christianae pacis, & Romano-Catholicae fidei glutinum indigitas, cum his principiis omnia penè bella, infinitos rerum humanarum tumultus, ac turbas, ferventiumq; dissidiorum symplegas nasci experiamur. Justum, legitimumq; bellum censes, cum ad exhauriendam, opprimendamq; Rempublicam principes inter se colludunt, tranquillitatem vocas, cum inter se conspirant, auctum Imperium existimas, cum unius, aut alterius oppiduli titulus adiciatur tanto sanguine innocentium emptus. Ubi per blanditias, dolum, & fraudes alii in consortium infortunii, ac nequitiae pertrahuntur, ut Clementissimo meo Domino, *Serenissimo Electori* contigit, sicut abuti se eo FERDINANDUS Cæsar ad Te, & MAXIMILIANUM Bavarum in quibusdam literis satis clarè innuit. O licentiam furoris ægræ Reipublicæ gemitu prosequendam! Ad eundem modum Ecclesiam tibi constituunt Sacrifici,

B. Ab-

Abbates, Prælati, Episcopi, summi Pontifices, cum nil nisi ministri Ecclesiæ existant. Cæterum Ecclesia est populus Christianus, quem Christus ipse majorem affirmat, vt cui recumbenti ministrent, atq; seruiant Episcopi, obsequio inferiores, minoresque, sed alia ratione maiores, si saltem Christum ut successionem muneris, ita morum, ac vitæ referant imitatione, qui cum modis omnibus Princeps ac Dominus esset omnium, ministri partes suscepit, non Domini.

Hæc te perpendere, & trutinare velim, ut Canones practicos de potiore moneta, iuxtaque ex meis partim, partim magni cuiusdam Viri verbis discere, præpostera nomina sæpissimè rebus imponi. Cum sceptrū vides, cum insignia intueris, cum satellitum contemplanis, cum titulos audis, *Serenissimum, Clementissimum, inclytum, magnanimum, celsissimum*, nonne principem adoras, & terrenum te quoddam numen, homineq; majus cernere arbitraris? Sed aperi Silenum inuersum, reperies tyrannum, funeribus immortalem, civium hostem, publicæ concordiaæ oforem, discordiarum ferendarum artificem, bonorum oppressorem, legum pestem, urbium everso-

rem,

rem, ecclesiæ compilatorem, sacrilegum, adulterum, aleatorem, breviter, ut est in Græcorum proverbio, *ἰλιάδα κερῶν*. Sunt qui titulo specieq; præ se ferant magistratum, & Republicæ custodiam, cum resint Verres, patibulares victimæ, lupi, raptores, prædones. Nec Episcopi desunt, quorum solennem illam consecrationem si spectes, si novum ornatum inspicias, mitram gemmis, & auro nitentem, pedum item argenteum: in summa totam illam *ἐκ τοῦ ὁδοῦ εἰς κεφαλὴν* mysticam *παραπλίω*; cœlestem utique, seu divinum quempiam virum credas. Excute Silenum, nihil invenies nisi bellatorem, negotiatorem, Lenonem, ex cuius libidine, & impotentia aliæ pullulant calamitates ampliores, ut ex ramis succisæ ilicis grandes arbores. Iamq; magnifica illa, & honorifica insignia mangonium, aut comœdiam fuisse iudicabis. Sunt, quos si quis è barbæ sylva, pallore, cucullo, inflexis cervicibus, cingulo, supercilio, vultusq; truculentia æstimet, SERAPIONES, ac PAULO esse juret: si explices, meros balatrones, helluones, Bacchi Flamines, ad temetum perdendum natos, planos, ganeones, histriones, subactores, pedicatores, cinædos agnosces, imò

exactores, lictores, carnifices, ac tyrannos, sed alia via, & haut scio, an hoc sæviore, & violentiore, quo tectiore, planeq; quod ajunt,

ἀνδραγαθὸς ἢ ἀνομιαν ἐστὶν.

Deniq; passim in omni genere mortalium sunt, quorum si formam oculis usurpes, homines, & præclaros homines voces: si Silenum evolueris, intus sus, aut leo, aut ursus, aut canis, aut asinus fortassis occurret, vitiis iniquissimus stilo, & vano clamore, eoq; iterato duntaxat, animo vilissimus, & moribus, legibusque solutus teterrimum vitæ laxum sequens. Ubi diversum quiddam accidit ei, quod de Circes veneficiis poetarum fabulis est proditum. Apud hanc enim ferarum figuram habebant, mentem hominis: illi sub humana specie plus quam beluam tegunt. Contra sunt quos de specie vix inter homines referas, cum in animi penetralibus angelum occultent. In hoc igitur discrimen est mundani, & Christiani, quod ille crassissima quæque, ac palpabilia maximè suspicit, & sectatur: quæ secus habent, aut omninò negligit, aut certè postremo loco ponit: hic è diverso, quæ minimè oculis subiiciuntur, quæq; longissimè recesserunt à natura corporum, ea so-

lave.

la venatur, & amplectitur, cæteris aut præteritis, aut contemptius adhibitis, ab intimis illis omne rerum iudicium arcessens, & advocans. Sed hoc tuum, tuique ordinis unctorum studium videtur esse unicum, ut muneriri, cui præfecti estis, non dignitatem, sed dedecus, non existimationem, sed infamiam, non auctoritatem, sed contemptum imperiatis. *Lacon* ille, qui cum in convivio extremo loco iussus esset accumbere, convivatoris ingenium, ac prudentiam commendavit, cui rationem excogitasset, qua illi quoque loco præstantiam compararet. Non enim tantum, ut vulgo fertur, magistratus virum ostendit, & in luce hominum collocat, sed etiam sæpè Magistratum is, qui eum gerit, exornat, atque nobilitat. Epaminondam narrant, cum à civibus suis *Telearchus* creatus esset, non detrectasse parvi momenti magistratum, sed dixisse ita gesturum, ut deinceps *Telearchia* honoratior haberetur. Atque ita effectum est. Siquidem tantum Epaminondæ valuit auctoritas, ut post eum perpetuò civitatis proceres ad id officii adhibiti fuerint. Verùm in vobis omnia pugnancia experimur. Quamprimum enim ex *Nobilibus simplicibus*, &

ut plurimum pauperibus Canonici evaditis,
 & temporis successu adspirante faventis For-
 tunæ aura imperii principes constituimini;
 mox omnes infra vos despicitis, libidine, lu-
 xu, ebrietate, commestationibus, violentia, a-
 varitia, rapacitate, crudelitate, fastu, ambitio-
 ne Julios, Caligulas, Neronas, Claudios, Pha-
 larides, Syllas superatis, & humani generis
 conscientiam gravi perennique, & ad nullo-
 rum non convitia exposito opprobrio abo-
 lere fatagitis incassum id quidem licet, cum
 non tam in deditiorum potestate sit obli-
 fci, quam tacere, cunctis tamen nervis, atque
 viribus. Qui Rudolphi primi Habspurgen-
 sis conjugem osculatus ex incontinentia, i-
 deoque ab Imperatore jussus est, ut sibi pro-
 priam quæreret, *Episcopus Spirensis* fuit, dignus,
 qui in publica custodia Spiritum posuisset.
 Qui ex superbia nimia aureum pedum sibi
 confici curavit, ideoque à Carolo Magno du-
 rissimè increpatus, *Episcopus Maguntinus* fuit.
 Qui infideles adversus Christianos tartareo
 ausu concitavit, ideoque à Duce Baviaræ Hein-
 rico oculis privatus, *Episcopus Salisburgensis* fuit.
 Cui Diabolus apparuit, eumque, Aventino
 teste, in multorum presentia sic allocutus est;
 Tu

Tu meus es, & meus manebis, sed jam tibi parco, verum me mox iterum videbis: *Episcopus Wurtzburgensis* fuit. Tempore hoc non vetustissimum, at conscientia nefarium, voce improbum, ac monstri simile exemplum est. Qui cruentum bellum nulla necessitate adversus civitatem gessit, & cum videret, quantis ærumnis Ecclesiam suam affecisset, præ animi cruciatibus obiit, *Episcopus Argentinensis* fuit Waltherus Geroltzeck.

Quid ergo mirum est, si vos Lutherani pro Ecclesiasticis personis non habeant, idq; vel ideo, quod non concionemini, in quo præcipuum, & excellentissimum totius Evangelici ministerii munus positum est. Christus enim è terris migrans in mandatis dedit discipulis, ut ante omnia docendi provinciam strenuè obirent.

Ite, inquit, in mundum univèrsam, & prædicate Evangelium omni creaturæ. Quo loco docendi officium antefertur functioni baptizandi, seu Sacramentorum dispensationi: sicut & verbi auditio necessario debet fidei confessionem præire. Nec alia certior nota est, non securius argumentum, non infallabilius signum, quo vera Ecclesia discernatur à falsa, quam sana doctrina.

doctrina, cum hæretici quidem sacramenta in suis conventiculis fervent, illam vero nullo modo queant ostentare.

Quin si cultum quæramus, quo Deus maximè delectetur, nullus alius erit, nisi qui in Evangelii annunciatione publica consistit. Nam propterea Apostolus Paulus gloriatur, se Deum verè, & in spiritu colere, quia nimirum Evangelium JESU Christi annuntiaret. Cui consequens est, vos neutiquam Episcopos esse re, sed solo nomine, eoque præpostero, ac inverso, cum non concionemini, non doceatis vel publicè, vel privatim, nullum hominem Deo lucremini, gregem vobis commissum nihil minus quam verbo pascatis, adeo ut iam olim pridem fuerit, quod inertia vestra è latebris suis languore marcens in forum perinde, ac delictum aliquod protracta fæteat, factique sitis ut facinorosæ, ita erubescendæ rei culpæ. Liceat hîc cum *Sancto Bernhardo* vos interrogare, Cum resurgere cœperint homines, quilibet in ordine suo, vos cum quibus resurgetis? Vos, inquam, qui in nullo fuistis ordine, ubi collocabimini? Nam cum cuncti status hominum aliquid habeant laboris, & aliquid voluptatis, vos inter hæc

NOVO

novo quodam artificio discernentes totum
 quod delectat, in quolibet elegistis, & totum,
 quod molestat, respuistis. A militibus acce-
 pistis elatos oculos, amplam familiam, equo-
 rum phaleras, & nobiles apparatus: à mulieri-
 bus dependentes collo pelles rubricatas, vinū,
 molliciem, balneum, & gloriam: à rusticis
 fructus agrorum, horrea plena. Sed benè ca-
 vetis, atque refugitis militaris loricae pondus,
 muliebrem declinatis verecundiam. Rustici,
 & agricolae victum sibi labore parant: Vos
 delitiis affluitis, & tamen adveniente messe,
 autumno promptuaria, cellae vestrae disten-
 duntur vino, & tritico, melle, & oleo, quibus
 incrassamini, & impinguamini. Restat itaq;
 ut qui nullarum partium, nullius ordinis estis,
 illum locum olim fortiamini, ubi nullus or-
 do, sed sempiternus horror inhabitat, & ma-
 neatis in laboribus Dæmonum, qui in operis
 hominum esse noluitis.

Ita vir iste Magnus inculcat, Egoq;, cum
 inter meae Religionis homines sum, discurre-
 re soleo, quem alterum si nosse aves, ille est,
 qui ut in aliis, ita religionis negotio suum
 quoddam iudicium secutus, & superstitione-
 nes, ac errores ridendo carpere contentus

C

fue-

fuerit, hic profecto veritati litavit, cætera modis omnibus incomparabilis ob incomparabilem in omni disciplinarum genere eruditionem, & inexhaustam ingenii ubertatem, morumque suavitatem, pari conjunctam cum eloquentia, sapientia, & prudentia, verè *εργασμιος*, ac plane *Desiderius*. Qui utinam non frustra tuæ sanctæ homines officii admonuisset, ut haut gravaremini Apostolorum ingredi vestigiis, qui locum, & auctoritatem Apostolorum vobis vindicatis, sicq; hac semitam tandem per angustæ famæ velum in augustiori templo laudem, & celebrietatem inveneretis.

Etenim quam maxime divites esse vult Pontifices, non aliorum jacturis, sed Evangelico margarito, sed cœlestibus opibus, quas quo largius in omnes effuderint, hoc ipsi magis abundabunt, nec periculum erit, ne benignitas pereat benignitate. Discupit quam munitissimos esse, sed armis Apostolicis, scuto fidei, lorica justitiæ, gladio salutis, quod est verbum Dei. Optat bellacissimos esse, sed adversus veros illos Ecclesiæ hostes, simoniam, superbiam, iracundiam, ambitionem, impietatem non adversus inæcentes, & probes Evangelicos, cū sub Gentilibus quietis intervalla Christiana respublica senserit, nec sine fi-

ne à rabidis canibus, quemadmodum nobis
 pacificis Lutheranis à vobis fit, lacerata fuerit.
 Etenim ut Neronis, Diocletiani extiterint, &
 major pars Cæsarum nihil profuerit, nil etiam
 rebus Christianis nocuit. Malus Caligula, sed
 in Christianos non malus: malus Tiberius, sed
 in Christianos quoq; bonus, ut qui Edicto ca-
 vit, ne Christiani pœnis afficerentur. Ethnicus
 Alexander Severus, sed in Christum non Eth-
 nicus, utpote qui eum in larario coluerit. Ita
 vult cū primis esse suspiciendos sacerdotes, ac
 non tyrannico strepitu, non ornatu vel pro-
 phano, vel theatriali, sed excellentia doctrinæ,
 vitæ sanctimonia. Vult timeri, sed ut patres, &
 à malis duntaxat metui, à bonis amari, ut vir-
 tutes benignissimè foveantur, vitia severissimè
 vindicentur. Vult divitiis affluere, sed raris, ac
 quas vulgus novit, longè pretiosioribus, &
 suavioribus. Sed esto, Ecclesiam habere sua
 tempora. Qui primi ad præsepe Domini vene-
 runt, pastores erant, inopes erant, qui postea,
 reges erant, & quod regum erat, apertis the-
 sauris regia munera offerebant. Ita aliter
 in Ecclesia agendum erat tuo sensu, cum
 Christiani multis civitatibus, nullis regnis
 muniti erant. Hinc longè aliter Judæi in

Ægypto vixerunt alienæ Reipublicæ admix-
 ti, longè aliter in terra Sancta, cum mœnibus,
 & oppidis distinctam possiderent Rempubli-
 cam. Ibi omnia obsequenter faciunt, iussi fi-
 lios necare necant, hîc in bella confurgunt,
 armis sese, suaque tuentur. Longè rursus illis
 alia vita in Babylonico exilio, alia in patrias se-
 des reversis: ibi ad flumina Babylonis suspen-
 sis citharis fletu suas fortunas deplorant; in
 patriam regressi templum armati ædificant.
 Quid? An non ipsi Apostoli sua arma habue-
 re? Percutitur Elymas cæcitate à Paulo, occi-
 ditur Ananias, & Saphyra à Petro, præcipita-
 tur Simon Magus ab utroq;. Verùm hæc ni-
 hil ad te, tuique similes, qui inanibus saltem ti-
 tulis, & vocabulis gloriamini, nec unquam
 salvificam fidem agnovistis, in qua precibus
 vestris divinum auxilium sollicitaretis. Atta-
 men si vis audire verè summi pontificis divi-
 tias, quæ non anxiiis sordibus comportentur,
 audi à Pontificum Principe proximum: *Au-
 rum, & argentum non est mecum, quod autem habeo,
 hoc do tibi; In nomine Iesu surge, & ambula.* Vis au-
 dire Apostolici nominis decus, quod omnes
 triumphos, omnia ellogia, omnes vincat for-
 nices, & statuas? Audi Paulum illum verè in-
 cly-

clytum: *Bonus odor sumus Deo in omni loco.* Vis plusquam regiam audire potentiam? *Omnia possum*, inquit, *in eo, qui me confortat.* Vis audire immensam, solidamq; gloriam? *Gaudium meum & corona mea vos estis in Domino.* Vis audire titulos Episcopo dignos, & ornamenta non fucati, non adulterati, sed synceri Pontificis? Paulus itidem tibi depingit *sobrium, prudentem, pudicum, hospitem, doctorem: non vinolentum, non percussorem, sed modestum, non litigiosum, non lucricupidum, non neophytum: qui bonum habeat testimonium & ab his qui foris sunt, ut non in opprobrium incidat, & in laqueum Diaboli.* Contemplare quibus ornamentis honestet Aaron pontificem Moyses, quibus ornet opibus, quibus picture coloribus, quam variis gemmarum stellis illustret, quanto auri fulgore decoret. Quæ quid sibi velint, si ex Origenis Hieronymiq; cognoveris interpretatione, nimirum intelliges, quæ supellex paranda sit verè magnis Episcopis.

Quapropter assurge, & firma te, teq; ipsum recognoscens ad correctionem propera. In lege Domini meditare die ac nocte. Populum averfari scelus, & sectari pietatem monitis, ac exemplo doce. Crede patriæ ruinam penates omnium secum trahere. Palatinum

infectari desine, & cujus opera publicam au-
 thoritatem splendorem suum per Anglicanas
 nuptias, Bohemiæ accessionem procul obti-
 nuisse scis, domi collabi indignum, tibiq; de-
 forme esse arbitrare. Disce nihil æquitati tam
 contrarium, atq; infestum esse, quam convo-
 catos, armatosq; homines, nihil juri tam ini-
 micum, quam vim, & deceptiones. Com-
 pesce temeritatem, & curiositatem, ne dum
 alieni meriti peritiam sectaris, ignarus fias tui.
 Timidam, sollicitamq; ambitionem procul
 habe, cujus improbæ spei, quod datur, nun-
 quam satis est. Odium, & rancorem omnem
 abiice. Otium cole, non quo vitam enervem
 exigas, & virtus evanescat, sed quo recreetur.
 Divitias nec in prima felicitatis parte, nec pau-
 pertatem in ultimo miseriarum statu pone:
 cum & illarum frons hilaris multis intus a-
 maritudinibus sit referta, & hujus honidior
 aspectus solidis & certis bonis abundet. Ad-
 versus Iberi potentiam digna fide, & constā-
 tia Alemannicā consilia cape, nec externos
 cole, aut ad nutum promptius adulare, plura
 sæpè peccantur dum demeremur, quā dum
 offendimus. Deniq; amplectere Germaniam
 patriā tuam charitate, vicinos officio, cœlum
 ani-

animo, æternitatem gloria, genus humanum beneficio, cumque omnia sursum deorsum voluantur, ferantur, & universa Mundi natura, & machina suis jã fessa fractaq; laboribus, & effœta senio, ac hominum flagitiis, Hispanorum, & Italorum imprimis, velut morbis confecta lethalibus ad ἀπολύτρωσιν certa quadam *ειπηγογεδοσία* trahatur, & anhelet, ab occupatione transeuntium, & caducarum rerum feriatus in piis veræ religionis & invocationis exercitiis adventantem Dei filium, & ad calculum mortuos juxta vivosq; propediem revocaturum alacriter præstolare.

Hęc sunt, *Archipræsul Reverendissime*, quæ post censuræ acrioris, & accuratioris adhibitã normam ad te scribenda habui, ubi me utrumq; assequi velle spero, & ut mihi grati animi aliquis fructus cõstet, meæ voluntatis in te hoc qualicumq; testimonio constituto, & ut qui tui ordinis rectissimo itinere ad honestã laudem aspirant, posteaquam resipueris, Hispani partes deserueris, Ferdinandum aliter instrueris, & veteris fortunæ memoria quasi freno cupiditates compresseris, tuo exemplo magis magisq; ad parilitatem inflammentur. Vale.

Dabam *Dresda* IX. KL. Xbris c10. 10. CXX.

Τῷ Θεῷ δέξασθαι.

1/c 3782 GA

ULB Halle

3

004 800 877

V. D. 17

mè vid
aliqua
tatis po
& adh
nificer
ut crep
rem an
muner
rupta i
ruas, &
Nar
quam
militat
pletes,
sonæ E
pares c
Germa
SPINO
mitti g
cendi
animu
nem, ig
didiffir
quum,
ab Effer
Eter

mccii fatum
næ curiosi-
q; monere,
te, & mu-
ius usus es,
ctis tumo-
pastoritio
les, & præ-
ubas, cor-
plus posse,
ere, qui hu-
tate locu-
uplici per-
mendæ im-
vel Imperii
H I O N E M
n exercitu
cujus no-
delitatem,
ndi libidi-
nda splen-
a per anti-
Nobilem
iniam im-
plica-

